

ENDOKRİN SİSTEM FARMAKOLOJİSİ

7

Prof. Dr. Hale TUFAN¹

Hormonların salınımından sorumlu olan endokrin sistem, salınan kimyasal mediatörler ile etkileşmesi ve öngörülen hedef organlarının uzakta olması nedeniyle diğer sistemlerden farklılık göstermektedir. Yine de temel farmakolojik prensipler açısından diğer sistemler ile arasında bir fark bulunmamaktadır. Farmakolojik uygulamaların ana başlıklarını; hipotalamo-hipofizer sistem hastalıkları, tiroid fonksiyon bozuklukları, adrenal kortikosteroidler ve diyabet oluşturmaktadır.

Hipotalamus; metabolizma, büyüme ve üreme ile ilgili karmaşık bir nöroendokrin sistemini hipofiz aracılığı ile kontrol altında tutmaktadır. Hipofiz, nöropeptidleri ve hormonları barındıran, sırasıyla nörohipofiz ve adenohipofiz adı verilen iki bölümden oluşmaktadır. Hipotalamusta bulunan nöronların aksonları arka hipofiz de denilen nörohipofizde sonlanmaktadır. Bu nöronlar, anti diüretik hormon (ADH), oksitosin gibi birçok mediatör ile ön hipofiz yani adenohipofizden hormon salınımını kontrol altında tutmaktadır. Adenohipofizden salınan hormonlar ise birçok uzak organda etkilerini göstermektedir (Tablo 1).

¹ Prof. Dr. HALE TUFAN Yüksek İhtisas Üniversitesi Tıp Fakültesi Farmakoloji Ana Bilim Dalı